

Sárközi László

Dedikáció az örökkévalóságnak

2005

*Ezt a kötetemet Soros Györgynek ajánlom.
Mindazért, amit tettél.*

TARTALOM

Belső világ - szonettkoszorú

- I. Az éj
- II. Koldus szonett
- III. Szemközt az örökléttel
- IV. A Taigetosz alatt
- V. Jajszó
- VI. ÉN
- VII. Részeg szonett
- VIII. Az idő rabságában
- IX. Ómen
- X. Költészet
- XI. Szilánkok
- XII. Ellentétek vonzásában
- XIII. Vég
- XIV. Civilizáció
- Mesterszonett

Damoklész kardja alatt

- Damoklész kardja alatt
- Életérzés
- Körúti séta
- Veszélyesen élek
- Leghidegebb éj
- Spleen
- ...egymás mellett...
- Quo vadis?
- Varjú szonett
- Fuit
- Élet
- Baráti ebéd
- ...a szemem szinte...
- ...hétkor keltenek,...
- ...a higanyszínű tó...
- Vigília
- ...szeretem csípős-fanyar élceit...

Rúbáját

- Válasz a Tihanyban élő Forró Tibornak
- Válasz Rúbái Szerdahelyi István tizenhat évvel
ezelőtti versére
- LWDC – hez
- Irigyeinek és akik becsapják Önt

Haiku

- 1988-89
- Egy Tanka 1989 őszéről
- Haiku-lánc – 1999
- 1998 – 2000
- 2001 – 2004

Szaturuszi költemények

- Élj a mának!
- Budapest 1999
- Önarckép
- Katana
- Rohanj velem!
- Grafiti és történelem
- Nem tudok verset írni

Zsarunász - Egy kihallgatás anatómiája

Könnyű versek

- Késő őszi dal
- Eric Johnsonnak
- ...életerőm lassan...
- Diákmunka
- Újévi szonett Faludy Györgynek
- A harag esztétikája
- A New York-i események margójára
- Megtörtént hát...
- Mészáros Ilonának
- Ilona
- ...hogy mesterem...
- Egy limerick
- Renegát tollnok
- Számvetés
- Kérelem a miniszterelnökhöz

Hexameterek

- Hajnalszonett
- ...gazdag most ez az ország...
- Egy disztichon Faludy Györgynek
- Egy hexameter
- Egysoros asszociáció

Költészet - szonettkoszorú

Örökké tartó búbanat

Belső világ szonettkoszorú

1999

I.

Az éj

Az álmok zöld és néma völgyét járom
és nem tudom még, hogy merre térek holnap;
érzéseim űznek, messzi elsodornak
várva az estet; megnyugvásra vágyom.

Hámló seb az alkony, mögötte éjnek
kútja, a hold benne – hős, harcos végzet;
vértje csillan; lázad, hogy haljon újra.

Végtelen utakon új utak futnak
s mi végre vándorlok, nem mondja semmi se.
Szegélykőre ülök s nézek a semmibe.

Hideg villanás: egy sárga lámpa rám néz,
dohos, kék macskakőn tűnődik a fény
s tízezer magánnyal ölel át az éj
hol fekete holdtól barna minden árnyék.

II.

Koldus szonett

Hol fekete holdtól barna minden árnyék,
koszos kartonpapírján koldus köhécsel,
kutyája bökdösi; „hagyj már, nagyon fáj még...”
s gazdáján szeme a Hűség Zen-körével.
Törpe toporog; undorral tojnak rá;
csak négykézláb mászik: hátra néz térde,
agresszíven üti földhöz poharát;
márvány falakon kong az alkony mérge.
S míg zsebre tett kézzel mélázva sétáltam,
a koldus lökdöső poharába pöktem
a többit fedje el feledés homálya...

ő sem s én se lettem sehogyan se könnyebb.

Nyomorulok s bennem meghal a jó szándék:
huszonkilenc évem nem több: szédült játék.

III.

Szemközt az örökléttel

Huszonkilenc évem nem több: szédült játék;
ma ékes vagyok – holnap tán éktelen,
végtelen örvénybe hull jó és rossz szándék.

Életem: mint álom – tűnik a sohába,
a sírnak súlyát felfogni képtelen
s a kő illatát sem érzi a mohában.

Bármit építenék, hiába, mert légvár
s porlepte ajak mi a múltból dörög;
mert múltó még tán az is, ami örök:
hamuvá lesz egyszer a csillogó gyémánt.

Fényem alkonyán, éjemnek reggelén
megvendégelsz egyszer sötét örökzölddel
Pandora; szelencéd nyitott örökkön, mert
fáj a fény és dideregve megyek én.

IV.

A Taigetosz alatt

Fáj a fény és dideregve megyek én
magam ölelve át mint síró kisgyerek
kit vernek s kilöknék egy téli éjjelen
az utcára s űzött szemmel messze néz:
és szemem előtt elsuhant a jövő;
mostohagyerek – mind mostoha a sorsa,
váltig küzd és fárad, mindenki tapossa:
adós életével kötözik röghöz.
Bennem égő hajjal rohannak az évek,
mit keresek itt? téblábolok csupán;
nézem a világot értetlen és félve
s tovább kóboroltam tűnt árnyak után,
már tudtam; senkinek soha sem hiányzom
és kitalálom új, saját kis világom.

V. Jajszó

(vers a versben)

Diósi Ágnesnek

És kitalálom új, saját kis világom;
gyűlöltem... s nem győzhettem le a véretem:
szíven mart a szégyen. Most hát ki kiáltom!:

Fekete szemem könny, mint sötét hold ragyog
mert cigány vagyok, mert magyar vagyok
mert két kardot hordok és emberléptemet
végzetem vezérli, míg porrá hamvadok.

Bárhol e világon a MÁS: baja tenger;
titkon, fű alatt ősi állatvágók
sértik méltóságát s döfik villa-szemmel!

Cseppenként szivárog erőm, csak kis álmok
tartanak meg, a pengék húsba vájnak;
hazám idegen, nyesné vézna szárnyam:
szabad akarat s vágy; élni mint sirályok.

VI. ÉN

Szabad akarat s vágy; élni mint sirályok,
mindig... s nem értik! érzem, húz az örvény;
illeszkedni muszáj, elhullnom: törvény.
(Tudok-e majd halni, mint a Szamurájok?)

Roggyant betongyár porában egy reggelen
megismertem a verset; az ég fölött
kis hegyek daloltak, kedves börtönöm
lett minden virág s az Embert nem értettem.

Új érzés-világok kerengtek bennem:
s mint a kardpenge; büszkén-szürkén felragyog
egy bíborbarna vers elomló falakon.

Fényre vágytam – felhők közé mentem én,
de nem vezérelt sem ész, sem emberség;
ám a mélybe száll velem a szenvedély.

VII.

Részeg szonett

Ám a mélybe száll velem a szenvedély;
- igaz nem gajdoltam, mert ittam s szédült
korsók füle támasztott meg reggelt s éjt,

majd előttem a hodály elsötétült
s indulnék mint Odüsszeusz Ithakába,
ha nem félnék: éjszakában kába lábam
kibújik alólam: elmászm végül...

s utálkozom: mi fajta szörnyűséges
nyúlós-bűzös maszlag tesped az utamon?
Restség: Ember a neved? már nem kutatom
s ha állat? szinte emberszerű vétek!

Hogy éppen havazott, úgy esett az esten;
elestem s rám ült egy bokor. Így élek:
a zord tél is őszi egyre-másra bennem.

VIII.

Az idő rabságában

A zord tél is őszi egyre-másra bennem;
ezredmásodperc – egy örökkévalóság;
mint a zápor veri elkorhadt keresztem.

Ólommutató csoszog, csalják az órák
a percek; görbe botján eszi a kórság
a megfontolt aggastyánt a métereken.

Idő!: kedves ellenség; megérlel, múlik.
Álmom porként szital és poromra hullik
vádlón és a szél szórja szét tűnt időm.

Porrá hamvadt szenvedés egyszer volt árnya!:
sose lesz senki, ki számon tartaná majd
a sírokba döngölt időtlen időt!

S nem vettem észre, hogy hosszan sodródom;
Utam – kopott holló – fejemen trónol.

IX. Ómen

Utam – kopott holló – fejemen trónol
és gyűlölöm az ősz, a színes, nagy halált
és félem az életet a pávamadárt,
mely tollát terítve utamon pózol:

a szépet elvetem: mind torz, álnok bálvány,
imádja önmagát, megnéz és arcul csap;
sötét gyalog vagyok sorsom sakktábláján:
kockákon más léptet, míg dobozba térek;
s álmodtam sárkányt, hogy szállt az ég-azúrban,
bárányfelhőknek Jordánba hullt a vére.

Zavart lelkem lángol s nem ért a szóból
(mint az ember, ki sosem változik:
ádázul gyűlöl és félve álmodik),
míg szívem újra múzsájának hódol.

X. Költészet

Míg szívem újra múzsájának hódol
sziget-sár emelkedik mély, zavaros tóból...

Múlt, jelen vagy jövő? végül egyre megy;
saját időt élek s mindent elvetek.

Lét nélkül a költészet mit érne? anyag!
s költészet nélkül a lét – nem formált agyag.

S kit megérintett a pokol hét ujja;
hite elveszik s nem jön vissza újra.

A csend szavát hallgatom égő szemekkel
s miként a valóság, jön képzeletemhez:

Az Úr hatalmas, úgy hiszem védtelen
pedig csupán gyarló lelkem végtelen.

S felnőtt gén-spirálomban is él a gyermek;
Test és Lélek Univerzuma a versnek.

XI. Szilánkok

Test és Lélek Univerzuma a versnek
miként elhullt gyermekkorom. Fejemben
cseng jó tanítóm intő szava: „Amerre
jársz fiam, a víz is kigyúl melletted!”

...merthogy másodmagammal répát sütöttem
a szénakazal tövében; megégett
ruhám, a kazal – s ugrott a zsebpénzem.
A társam – kapott, zsebét büszkén ütötte;

éjjel, pizsamájából elcsentem pénzét
és helyébe fűszert raktam. Úgy kóricált
reggel ahogy ébredt: – lestem megnyúlt képét
s aznap sarokban térdeltem: kukoricán...

Gyerek voltam: sok gátam lerakódott.
Fiatal vagyok: életem csak hóbert.

XII. Ellentétek vonzásában

Fiatal vagyok: életem csak hóbert
mit paraszt utál; idegen és kóbor
s kibújt vetésen ülő fagyott hófolt.

A magyar piázik s agyamban jósok
Baja-gondja cikázik: lét s mulandóság;
innék s munkás létem nem enged jó bort;
lőrétől anyázik: de nyeltem s jó volt.

Alig éltem s tudom: dögkút ez az ország,
egyensúlyt nem tudni: fajmagyar gyarlóság
s hat láb mély simított gerinc; a valóság.

Én nem tudom, kit mi hajt: új akaratok,
kötelesség, nyomor, öntudat, mohóság?
mindegy. Lelkem párját keresve andalog
és várok éjsötét tölgyek közt valahol.

XIII.

Vég

Bogdán Jánosnak

És várok éjsötét tölgyek közt valahol,
földbe süppedt sírnál; pillangó araszol
körbe és virágkertet alkot, zakatol
a csend, ám nyugvást kriptacsend sem adhatott:

élő borostyán ropog minden téglán
és dől a fal, repedésein szél jár,
ormán tüdőbajos vasangyal: vért hány.

Ide jutunk; hidegbe hull a csiszolt
beszéd. Hívnanak, de munkád másokra vár
és tested feltjait nem látja szemed
s egykor lágy, érzéki ajkadnak piros

vonalára nem tapad többé soha más,
mint e föld önző csókja és majd felelsz
némán, miként nagy álmok tanúja; a hold

XIV.

Civilizáció

Némán, miként nagy álmok tanúja a hold;
alig él itt virág a világ elpakol;
későn rebbensz már, tetted vádlón jósol:

életed – hazug mennyi! vagy a dörgő pokol!
Szerelmek fölött nem rózsáág bókol;
„szentimentális” szél ipari gázt sodor:

csavar orrot, belet s míg tudóm lélegez,
bomló agyam üvölt és elgondolkodom:
mint Neander-völgyi, kinek a képére
kiült véletlen az értelem végzete:

téboly! s büszkén lettünk tékozló észlények!
Hogy mindezekről örök-messze szállok,
keresem kicsiny Otthonomat régen, mert
megfásultan már, megnyugvásra vágyom;
az álmok zöld és néma völgyét járom.

Mesterszonett

Az álmok zöld és néma völgyét járom,
hol fekete holdtól barna minden árnyék.
Huszonkilenc évem nem több: szédült játék.

Fáj a fény és dideregve megyek én
és kitalálom új, saját kis világom:
szabad akarat s vágy, élni mint sirályok,
ám a mélybe száll velem a szenvedély.

A zord tél is őszi egyre-másra bennem,
utam – kopott holló – fejemen trónol,
míg szívem újra múzsájának hódol;
Test és Lélek Univerzuma a versnek.

Fiatal vagyok: életem csak hóbert
és várok éjsötét tölgyek közt valahol
némán, miként nagy álmok tanúja; a hold.

Damoklész kardja alatt

*Kötetemnek ezt a ciklusát egy filantrópnak:
Surmann Csaba úrnak ajánlom*

Damoklész kardja alatt

...a padok körül eltört üvegek
s a lámpafényben gyémántként csillogó
szilánkok közt fűcsomó szigetek

enyhítik e vigasztalan képet.
A padok ölében fingó, horkoló
nők és férfiak heverik ki mohó
feledni vágyukat s tán a véget,

amely fejük fölött lengeti az
egyre élesebb kardot, míg a fonál
elfárad – mindig vékonyabb: már korán
elnyűtt, merev arcuk szétfolyt viasz.

Bolyongtak s mint kit az ördög sarkallt
úgy tértek ide; kiürült a pohár
s vörös szemmel eszmélik a hajnalt...

Budapest, 2002. május 28.

Életérzés

(Napjaink „költői” ellen)

Szegény vagyok: kilógott lábujjam
a cipőből, majd egy barátom megszánt
és adott olcsón egy gyári újat,

melyet kínaiak árultak; elvált
a talpa: selejtes, mint az ország,
hol olcsó a vér s munkástól herdált

vagyonukkal pöffeszkednek ocsmány,
új uraink. Eltompult úr s fáradtság
létem; ha van egy kis pénzem, kocsmák

pultjainál éhezem, a szabadság
tébolyító mérgeit s mámorát
nyelem: gyomrom epe és kusza vadság.

S gyűlölködöm, mert meghal a morál
nap mint nap bennem is és nézem kábán
Ökrök és bégető birkák táborát,

ahogy vágóhídra sodor, száján
s szemén büszke tudattal: „Lám, csak hasznát
veszik!” s nyelve túllihegi vágyát...

Elég! nincsen értelme a sok marhát
tollra tűzni; érzéketlen dúvad
mind, mint én s nem értem az Ég irgalmát!

Budapest, 1999. november 19.

Körúti séta

...behódolt bársony talpain a tiszta
s örült ősz: örökre lehull a levél:
halott avar ravatal éled elém
s elég a rőt Idő; nyakasan nyitva

kapud, október; az oktagonon
csikorgó csönd, csillagos kristály kriptá
az ég s élve, fáradtan fuldokol

még éjfehér fényei ragyognak.
Szürke, szikár szelet hord hátán a folyó
s a part, sovány sirályok csacsognak

és várnak a vízen ülve, míg mohón
kémlelik újra, úgy egymást, mint engem
és barátkozón – halált hozón, lelkem
pengeted te szél s te éj – csodálkozón...

Budapest, 1999. december 20.

Veszélyesen élek

...vad világváros vadvilága vagyok;
pompanélküli s tisztán egyszerű
akár a beton, amelyből sarjadok,

magányos élet; mégis egybefűz
magja s mivel tudom – tovább nem adom:
magamért élek s magamnak akarom
majd sírom, mellyel időm elvegyül

s egynyári testem; lelketlen, végső
érző ősz a párom s majd mindent betakar
a barnaszürke múlás és ravatal
lesz e föld s fáj önző, önemésztő

telem: élni – életvágyam felragad
csillagok fölé taszítva, vérző
lánggal, mely szünni nem tud és nem akar...

Budapest, 1999. december 27.

Leghidegebb éj

...kilométerekre váltott napok,
éjjelek: szétpereg rég körülöttem
s bennem, testem fáj: érzem még vagyok.

S hagyok: igényeim osztottam öttel:
alapvető alatti alapom.
Kalapom kong, akár csontozatom,
ha eső és vihar veri, vagy köddel

a bor s a por a széllel, mit föl kavart.
Felemelem arcom s tartom markom,
vagy fordítva? fázón húzom harcom
mindig ugyanúgy és mindig ugyanazt;

cseng csepp élet s félek; jóakaróm
több ma nem lesz, kész! Egy barátom maradt:
a hold – fehér fénye a takaróm...

Budapest, 2000. február 24.

Spleen

Ó csóró hazám fináncok Mekkája,
ó ciántól öszült s halott folyó
ó hatalmasok arroganciája:

Ó hápogó kakasok s pénzt lopók;
ó kezek! szentként maguk felé hajlók!
Ó termőföld, te elhagyott tarló,
ó gyarló kórházban mocskos klotyók!

Ó orsó alakú kemény combok
ó felette a segg: farmertől feszes!
ó hosszú hajak és jaj, rideg fejek;
ó álszemérmek: penészes csontok!

Ó versem: józan jókedvem sérti,
ó vérig! s ó sós-csókos bor; sorsom
ó e mindenség?! Ó a mindenségit!

Budapest, 2000. március 11.

...egymás mellett...

...egymás mellett elsuhanó sorsok:
főbb gondjukat pénztárcájukhoz fűzik:
olcsó bérabszolgák és bolondok!

Egy kisebb baleset már fel sem tűnik:
nem divat a szívvel gondolkodni;
reális aggyal kell okoskodni,
hideg fejjel; számolni, mérni s túrni

az elviselhetetlent is bármiképp
mind csak egy nyomor! A másik – lelki;
ínség rüg sanyarú sorsot s fekszik
kit talált: korhadtságot mit szél kitép.

Mind elmúlunk! de bennünk s közöttünk
kihajtott dudva mérgez s Diogenész
feltartott lámpással jár mögöttünk...

Budapest, 2000. március 29.

Quo vadis?

Giorgio Pressburgernek

...a háztetőtől építkezni,
ellopni azt – ami ingyen
s csak ott lenni, ahol nincs senki,

eldobni utolsó ingem,
aprómat mind mögém vetni
ha nincsen is más és nevetni,
hogyan kapkodják földi kincsem!

Egy fordítás – épphogy ennyi,
nem lényeges s változás sincsen:
tört foggal mard, ki szeret – mindet,
a kör végét megkeresni,

fokról-fokra eltűnni innen...
s tudni mindig: minden semmi
s tudni azt, hogy az élet – minden...

Pécs, 2000. november 4.

Varjú szonett

...havas eső varjat ver az égen,
magánya enyém; lustán repül célja
felé s nem örli pokol se éden.

Szállnék én is – akár kettétört téglá
lehetnék ennyi erővel: hazám
vakság és feszülő nyomor kazán;
olcsó máz alatt éled a szín: cékla.

Mivel fejemet nem a földbe dugom,
megértem azt, mit nem tudtam rögtön;
a téglá célja: rendszer; fal s börtön,
bár lelkem gyarló – nem ilyenek tudom.

Mindig fázom s a fagyoktól félek,
varjúmód mégis a hidegben körzök
míg szárnyam szegi múlás, vagy élet...

Budapest – Pécs, 2001. január 31.

Fuit*

Az ismeretlennek

...sajnos megint parádét rendeznek:
a liget elé csődülő csőcselék
mind fiatal, életunt és nyegle.

Vedelnek, majd jöhet a csőrepedés
a fák s bokrok közt: vízelnek hosszan
és annyit, hogy a fa majd' megroppan
a dülöngélőktől s fejük oly nehéz!

Kedvenc helyemen; éppen itt a sírnál
is van egy: iszik a hantra állva:
vállá a kőnek dől, álla fákra
bök, állat! s száját elhagyja egy kis nyál...

Fiam! gyarló talpad alatt e holt
névtelenül is több s belőled, tisztán
látom, nem marad még annyi se: volt...

Budapest (Városliget), 2001. augusztus 25.

* A városligetben van egy sír, amelyben egy magát megnevezni nem kívánó, réges-régen élt ügyvéd nyugszik. Az ügyvéd a végrendeletében hagyományt juttatott el a városnak, és cserébe csak annyit kért, hogy a városligetben temessék el névtelenül, és a sírkövére csak annyit véssenek latinul: FUIT – VOLT. Nagy hatással volt rám ez a felirat. A XIX. századi Magyarországon egy ügyvéd nem lehetett akárki. Sokat gondolok erre a nevének halála után eldobó emberre, és arra, hogy vajon milyen érzelmi kötődései lehettek a várost akkoriban kívülről övező ligetnek?

Élet

...tompán kelünk, fingunk, alszunk még félig.
ő motyog és rögtön dobozával
zörög: papírt, csikket bont – lassan, nézi,

majd húsos ajkai közül kibuggyan
lepedékes nyelve és a nyálat
vastagon végignyalja a száraz,
sodort újságon, orrán szív s a turha

durva, rángó nyeléssel nyakán, csúszik
a gyomrába s míg hunyt szemmel élvezi
a kevert dohány szagát (mérgezi
már most magát), lágyan tartja, búcsúzik

tőle, másik keze öngyújtót matat;
rágyújt s füstjében szürke, fényteli
szeme mindörökké szememben marad...

Budapest, 2001. szeptember 8.

Baráti ebéd

Orsós György barátom megkínált ebédrel;
húsleves gazdagon s paprikákból főzve,
noha ínyem sajog, jóízű az étel,
bár a belem beteg, de a gyomrom: győzte.
A második fogás: az is merő erő,
sejtettem, ebédem – kétszer élvezem majd
és hogy a szőr holnap visszafelé benő
égő alfelembe; gazdám főztje meghajt.
Kettőször élvezem? tévedtem végképpen;
a harmadik elért másnap reggel korán
a második mellett, egy szűkös helyiségben;
vinnyogva, de ültem bélférgeim torát.

Göd, 2001. szeptember 16.

...a szemem szinte...

...a szemem szinte ég, gyűrött homlokom,
olykor megborzongok, szellő szalad belém;
nyári eső neszez a halk lombokon,

míg ócska flakonból kortyolom a szegény
emberek túlédés, forró teáját.
Zsíroskenyeremnek nincs íze, árát
nem kérték el tőlem, mégis: nagyon nehéz

s valahogy elnyugszik korgó beleimben.
Vadgalamb raj köröz, a fűre ülnek,
néha megrepbennek, odébb repülnek,
újra megnyugszanak, aztán fejeikkel,

széttárt szárnyaikkal felém fordulnak
s katicabogárszín pislá-szemeikkel
koldustarisznyámból morzsát koldulnak...

Budapest, 2002. augusztus 9.

...hétkor keltenek,...

...hétkor keltenek, nyolckor kirúgnak
az éjjeli menedékhely ajtaján,
reggeli – nincs, kint szemembe szúrnak

a szétrúgott szeméthalmok a csalán
és a dudva közt, mögöttem hőzöngő
árnyékok; léptük céltalan döngő,
vagy némelyiküké csoszogó halál.

E körből vakon kilépek; ennyire
szebb a bizonytalan: dédelgessek
jövőt, hol az álmok kútba esnek?
A ködből nincs kapu, csak a semmire.

S bár napról-napra fáradtabb vagyok,
nem támad kedvem, hogy itt megpihenjek,
de rögtönt kopog rám minden napom...

Budapest, 2002. augusztus 24.

...a higanyszínű tó...

...a higanyszínű tó még tükrözi
a szürkés fákon az okkersárga napfényt,
a vízen két kiskacsa üldözi

csendben egymást, párok a padokon
s az egyik előtt ellepik a partrészt
a madarak: nagy, tollas gombolyagként
gurulnak a kenyérdarabokon

mit egy öregúr magával hozott
vászonzatyrában; belenyúl s dob – cirkál
körülötte a gyep – majd rejtvényt firkál,
aztán nagyot nyögve indul, kopott

mamuszánál telt kutya szaladgál,
megy s görcsös botjával még megkapirgál
pár ezüsthéyű papírdarabkát...

Budapest, 2002. október 1.

Vigília

...s a kora reggel kocsmában leli
őket; folyékony kenyér lesz a segély,
aztán kommersz pálinka követi,

a menü – kannásbor, zúg a zenegép.
Kávét nyelnek műanyagpohárból,
de hasztalan, tántorog, nem táncol
lábuk, mit régen kikezdett a fekély.

Arcuk viaszában szemük résnyire
gyűrődik, nyelvük rongy, szatyruk zörög;
cuccolnak, majd kint egy bokor mögött
kinyúlnak. A sort haverjuk végzi be,

ő már bele nyugalmára rálelt:
a fejüktől alig egy lépésnyire
guggol s nyögve fekteti a kábelt...

Budapest, 2003. március 4.

...szeretem csípős-fanyar élceit...

...szeretem csípős-fanyar élceit,
ahogy fűszerré lesz a közös konyha
mély légkörében, vidám érveit

pocakja mellett, mely nő, nemhogy fogyna
s foghíjas mosolyát, míg gondosan
felkészíti a levest; pontosan
mérve anyagot, időt. Kopott rongya

nyomán vegytiszta havas tájként dereng
a tűzhely ha folt csöppen s az ételt
szemlélve úgy érez elégtételt,
mint egy naiv, ki műalkotást teremt.

De néha, mintha nem látna senkit:
csak ül és szemüvege mögül mereng
maga elé hosszan... Nem szól semmit...

Budapest, 2004. augusztus 11.

Rúbáíját

Hogy e partra léptél, nem volt semmi kincsed,
tüskés ösvényeden is hajtott a nincsed,
ma kehes kályhádnál ülsz s téli éjjelen
parázsfény aranyozza gyér, hószín tincsed.

*

Hogyan feledhetném nehéz gondjait
a holnapnak, ha a tegnap rongyait
mint megkövült átkot dobja rám az Ég
s magányos-mogorván hordom romjait?

*

Hasztalan csavargó csak várok; feledve,
embertől s órála az utcán merengve
(ma jó nap lenne tán tűnni árnyak után),
de a lelkem erős; sután várok, gyenge.

*

Álmomat és emberségem – vágyak úzik.
Ami vagyok és lehetek – porban fürdik
mint a fönix; újjászület, majd égbe száll
elhagyva múltját, otthonát – messzetűnik.

*

...és sírtam sokat; sós sóhajokat
küldtem az égbe s minden bajomat,
bánatomat egy kútnak suttoztam el:
nem szólt. S a víz elmosta hangomat...

*

Csörgedező patakként harminc évem elfolyt:
túl későn eszméltem! De minden szépség megfog:
versre a világ legnagyobb Költője tanít;
egyetlen tanítványa vagyok s nem a legjobb!

*

Hitvány borom fellöktem. Megdőlt, korhadt kereszt
alatt nyugszom már örök tizenhat évesen.
Éjszakám magány, gaz és cserje társaságom,
majd az avar hantomra hullt s rám nehezedett.

*

Úgy hiszem, hogy hétköznapi tora
minden pohár bor s az utak pora
melyet öblíték; egy emlék, mit nem
töröl más csak a végső alkonyat.

*

Akárhányszor fordult is utamon szekerem,
mindig tudtam: szélfútt a víztükör életem.
Mert bárhogya őrlődtek gondolataim, végül
ugyanoda jutok: voltam, vagyok s nem leszek.

*

Úgy élni mint mások – nem az én utam.
Utamon virágok – nem az én utam.
Tettem, mit tettem s lettem ami lettem;
fől, hozzád sem vágyom – nem az én utam!

*

Övezzen akár fenséges babér,
fetrengj a sárban, kergessed a kéjt,
élünk vagy halunk, annyi csak neki,
mint tenyérynem a tenger felszínén.

*

...és egy este a kocsmá sarkában hallgatom,
hogya miként is beszélget két munkás: ... „valahogya
eltelt s monoton-menetem velem foszlik szét,
amiként e falakon körző árnyalakok...”

*

E világon még mindig soká merengek:
sorsom uraként sorsom ural s egyremegy
vezet-e ösztön vagy átok. Ónos eső
kopog kopasz koponyámon és nevetek.

*

...kocsmá sarában, mint sírpenészes falakon
imbolygunk körbe, ködbe vesző árnyalakok.
Volt köztünk meg nem értett, részeges fecsegő
s olyan, ki mindent tudott, de mélyen hallgatott...

*

Ma még tested fázik, bár lelked versben ég,
ma még neked játszik fák húrja közt a szél,
ma még szemed csillog, ha meglátod a lányt
s holnap? Holnap porodra más árnyéka lép.

*

Létünk: egy pillanat. Megfizetjük sarcát.
De lásd: térrel és idővel vívja harcát
ez a marék víz. Vajon százharminc évvel
ezelőtt hól és ki mosta bele arcát?

*

Szerényen és nagyon egyszerűen élek
kicsinyke odúmban, ahol ágyat bérlek.
Talán nincs is veszíteni valóm, mégis
megvallom, hogy a haláltól félve-félek.

*

Bármit is tégy, itt minden hiábavalóság.
Bárki is légy, az ember maga a gyarlóság;
vétkes, sírja elfeledi hamuját is, csak
a pillanatban rejlik örökkévalóság.

*

Jól kibabrált velünk az Ég!: lám, félkész
állapotban hagyott el s öregedvén
halványnak látod reszkető poharad,
beteges leszel majd, fáj minden lépés...

*

...és mondd, ha tényleg nincsen értelme a létnek
mert küzdelmünk, szenvedésünk is semmivé lesz
velünk s míg élünk mindig máshova elvágunk,
akkor mért a küszöbön torpan meg a lélek?

*

Keserű az ébrenlét és dőre
Az álom? Miért szidod előre
élted? Hisz poharadban zavaros
borod s nem több, csupán hitvány löre!

Válasz a Tihanyban élő Forró Tibornak

Az éjnehéz végtelent ismeretlen fények
hasítják össze, ó ti csalóka remények
ne égjete! Sötét a hold amerre járok
mert tőled távol állok s hozzádtérni – félek.

*

A legjobban aranyszőke hajad vonzott.
Ma már nem fested és úgy érzem bolondot
csináltam magamból: szőkésbarna színe
ellopta szívem; ó hagyd csókolnom: sokszor.

*

Álmomat és emberségem – vágyak űzik.
Ami vagyok és lehetek – porban fürdik,
mint a fönix; újjászület, majd égbe száll
elhagyva múltját, otthonát – messzetűnik.

*

... és alámerültem az élet tengerében:
kutattam könyvek közt s kotorásztam szemétben;
ott valami csillant, azt hittem – igazgyöngy...
Keserűen nevettem arcom üvegében.

*

A sötétben magam gyújtottam egy lámpást,
volt ki irigyelte, mások megcsodálták
és fényétől a szemem elannyira eltelt,
hogy nem láttam lelkem pokol színű láncát.

*

Ha fiatal – bolond! ha öreg – megbolondul:
ugyanaz a harang, csak éppen másképp kondul,
de az is meglehet, én vagyok a süket
s csikorgó agykerekem hallom vissza rosszul.

Válasz Rúbái Szerdahelyi István tizenhat évvel ezelőtti versére

Hulló levelén zajtalan ítélt az idő.
Bunkó, vereség – arctalan: ítélt az idő;
bölcsebb te maradtál, noha ők tán okosak;
múló nyereség s parttalan – ítélt az idő.

Budapest, 2001. augusztus 3.

LWDC – hez

Mondd, miért űzöd az örökkévalóságot?
Mi nyugtalanít? A végtelen nem nyitott
könyv; zászlók, kocsmák, sírok mellett megy az út,
mely ha betér: véget ér s talán sose volt.

Irigyeinek és akik becsapják Önt

...szívesség gyanánt
kérlek, tegyétek meg azt,
hogy bűzös, szartól
felpuffadt beleitek nyiszlett
nyakatok köré kerítitek
s vele felhúzzátok magatok!
Persze miután
Hazug, kígyónyelvetek
Kinyalta seggét...

Budapest, 1998.

Haiku

1988-89

Csendes a város
újév reggelén.
Hólé csepeg egy ágról.

*

Arcod mint finom,
rám és rád hulló
cseresznyevirág-szirom.

*

Járt úton megyek:
lenn megfojt a barna por,
fenn gyűlött hegyek.

*

Nappal hallgatnak
a békák, de alkonytájt
már kurjongatnak.

*

Elegáns veréb:
az út szürke porával
mossa köpenyét.

*

Farkát kergeti
az eb s valahogy önmagát
végteleníti.

*

Túl a periférián
a kattogó HÉV
zöld hernyó csupán.

*

Mily érdes kövek!
Fő a változatosság!
Mezítláb megyek.

*

Kavicsoson remeg
egy szitakötő.
Ó! Hangya zavarja meg.

*

Köd esőt hullajt.
Egy varjú káromolja
hollóhajamat.

*

Éveim ráncok
arcomon. Körülöttem
hó, szél és álmok.

*

Bőrömbe fúrnak,
vérmintát vesznek tőlem
és zúgolódnak.

Egy Tanka 1989 őszéről

Konok mocsokkal
befeketített oszlop
negyvenötös évszámmal.
Ül fönt kőgalamb,
virág – nincs, itt minden gaz!
és szól a lélekharang.
Szentendrén, 1989 októberben

Haiku-lánc – 1999

...és sír az akác,
de haikum makacsabb; nem
adja meg magát

adja meg magát
a toll, mely írni tud, ha
könnyeznek a fák

könnyeznek a fák:
egyenes derékkal áll
és sír az akác...

1998 – 2000

Bármerre nézek,
versek égnek utakon.
Mind félig készek.

*

Ó, telt, fehér hold!
Végre hármában!; Te, én
s gyarló árnyékom.

*

...bogárként futnak
papíromon és
ellenállnak tollamnak...

*

Szél kél ágak közt,
a levelek meghaltak
s velük hullt az ősz.

*

Magyarországon
a más: tetten ért csönd egy
fehér papíron.

*

Tiszta fehér lap.
Vonz, hogy sötét tintámmal
rá verset írjak.

*

Ködös táj, lépek;
jégnél is hidegebb az
ősz hold fénye.

*

Öblös s visszhangos
a wc. Hirtelen csend...
hajnal-hold arcom.

*

...ezt nem akartam!
Bársony szőre égnek áll
s holdsarló karma...

*

Éjjeli lepke
szállt íróasztalomra
amikor versem...

*

Kint jajveszékel
két eb. Bent, mellettem a
szakácsnő székel.

*

Köves út; lépek.
Titokban arra vágytam,
hogy rá ne térjek.

*

Elmúlt karácsony.
Él-e s hol áll most a fa,
mely kereszttem lesz?

*

Szellőt vad felhő
uszálya kuszálja. Fán
harkály sír. Nevet!

*

Barnálló estben
ködös kövek. Nyomaimra
ráborul a csend.

*

Kedvem oly komor,
mint e nyári záporos,
kék felhőgomoly.

*

Döglégy döng; csapok.
Elfog az undor és nem
gondolok Buddhára.

*

A macska halat
csent; fönn ül: fogát nyalja
s a holdfénybe dalol.

*

Piszkos folt a hold
udvarán. Madár? Felhő?
Csak egy repülő...

*

Akácfaágon
millió világ: őszi
eső álmai...

*

Cseresznyevirág-
szín a hold. A nap: véres
inkarnáció.

*

Kiszáradt kóró
magányos holdárnyékom...
mint árnyékholdam.

*

Rúgott labdaként
csattan a kapun,
szemében kardvirágok.

*

Tó – sötét tükör:
Holdistennő két arcán
négyyszeres a bú.

*

Bíborló folt a
tón: a hold csak álom; szél
fú, eső szemel.

*

Ezüst s nagyképű
császár! két udvar kevés?
Én is kellenék?

*

Monitoromból
portugál lobogó lett...
Zacckávém fejem.

*

Vörös láthatár;
gépet toló kondenzcsík
sebzi fel egem.

2001 – 2004

Lenyalt haj s kamasz
tavasz; a patikában
tetűírtót vesz.

*

A tömeg arca
akár az őszi szellő,
avart sodorva...

*

Gyorsan eloltom
a fényt; papíromra hullt
hajnali holdam.

*

Sör: arany-fény s vér.
Tizenhárom tölgyfa – állt...
Ritkán koccintok.

*

Mindig megugat...
Most ül s les: karácsonyi
moratórium?

*

Szikrázó, friss hó.
Szállásom ajtajából
visszafordulok.

*

Nyári esőben mállik
a varangy-lenyomata; ennyi volt.

*

Különös virág:
fehér lámpaernyőben
sárga kutyafej.

*

Letargikus arc:
tükrömből néz rám érett,
kusza kókusza.

*

Szerény ebéd morzsáim
a földre sodrom.
Foltban pergő ősz.

*

Új kenyér! Sóba mártom;
Kidduson lennék? á! csak ennyim van...

*

Rossz kor, rossz ország, rosszpénz,
tartós rosszkedvünk; menny – dörgés – költés.

*

Vadkacsa szemez; dacos
noha holnap nem tőle vécézek.

*

Láttam a semmit:
kukákban színes szemét,
üveg? Az nem volt.

*

Mentemben visszanéztem;
nyomomra zörrent egy sárga levél.

*

Mindig vágytam rá, de az
állatok testén sokkal szebben fest.

*

...s hús vécépapírt cipel.
Nagycsalád? jólét? optimizmus? Mind?

*

...izzó havon rohanó
árnyékom töri a hold sugarát...

*

Ágokról olvadó jég,
vörös, kerek szemmel néz a hajnal.

*

Görnyedt eb; orrát hosszan
eltolja. Sajnos messze a virág.

*

Sebtében írt üzenet:
apró katakanák a friss havon.

*

...nyitott ablak, langymeleg
dől be, álmok, harsogó alfelek...

Szaturnuszi költemények

Élj a másnak!

Nagy István Dánielnek

...időnk folyékony, mintha lenne tér,
konok homok vagy szemnyi senki
a végtelenben: tiszta s összeér

a fájdalommal s célja; semmi.
Az élheteretlen vágya mit sem ér;
ma értelemnek árnya kincskért
feszülve harcol s béna tenni!

Amíg csak élünk, őseinknek
fejére lépünk, járva mindenütt;
enyészet vérünk s árva mindenünk,
a porba térünk! S végül hitnek

erős vagyunk s mint a mérleg; tenni
a két karunkkal, mérjük istent:
a nagy lehetetlent és a semmit...

Budapest, 1999. szeptember 10.

Budapest 1999

Balogh Lajos – „Putyu”-nak

„Győzni mindenek felett”
„Putyu”

A Margithíd tövében méláztam a parkban
s a hűvös éjszakában két költői múzsa:
magány s szakadt pulóver véd az őszi fagyban.

Alig suhancnyi vandál, gyáva skinhead banda
lepi meg parkomat, még a bokrot újra
meg újra dúlva-fúl; verve-ölve-rúgva
„üti szarrá” ki csak más, boldogtalan agybaj

dologtalan világuk. Engem is kikezdték
mivel cigány vagyok. Ökrök! sose türtem!
Erős, alattomos, műveletlen ürge
kerül elém, de nem bírt; felsült, de egy kedves,

fiatal srácba mintegy kéttucatnyi seggfej
taposta bakancsát. Alltam, állva küzdtem,
de mivel gyenge voltam, csak dönteleneztem.

Budapest, 1999. október 8.

Önarckép

...a reggel nehezen rúgja ki álmát
szeméből, mivel éjnek madara
s verse sötéten árnyalja be szárnyát.

Nem gyerek: ám hull foga, sőt haja,
barna kerettel szeme alja, táskás;
saját marka segít élni a vágyát
s képze sem földi, lelke kamasz.

Pedig három évtizedet taposva
sarkai kérgével e sárgolyón,
bölcs lehetett volna, akár Szolón,
de mást s máshogy akart s múltba karolva

fogja a holnap; jelenét fogyó,
ezüst holdnap adja, amíg a sorsa
kitell' s átkel az útján a folyó...

Budapest, 1999. november 2.

Katana

Akár a szőke test, nádszál, mi törékeny,
az íve mint a villám fénye holdsugárban
s kamasz szeszély cikázott a szürke élen.

Ma már haszontalan kincs: eltűnt szamurája
a földnek, ahonnan származol; se vérben,
se gyilkoló csatában, se nappal se éjben
soha többé nem élsz már tárgy – halál halála.

Vajon ki lelke voltál, mely lovag családja
kötötte össze, rég, útja szellemével
utad, hol ötvöződött a jellem ésszel
s mikor s kiken ült pengéd végzetes csapása?

Csodálva utállak; mert az emberélet
varázslatos, skizofrén mása alkotása
s kezembe venni: bűn. Érinteni – vétek.

Budapest, 1999

Rohanj velem!

...hogy akarom a tüzet, a napot,
hiszen a romokat öleli szemem:
zsugorin ücsörög a szavakon;

fekete sivataga nem idegen:
felemel, ahogyan a palota
a falakat emeli; kaloda
lesz a kapu, vakolata – leperereg.

Kapukon – ütök, ülök a padokon
s lesem: a moha rohan a falon;
az eszem eliszom? el akarom!
de zavar a talaj, ahogy a borom!

Legyen a ma oda, neked adom
mosolyom! igazi titok a homok
ereje, a – vagyok aki vagyok...

Göd, 2001. szeptember 2.

Grafiti és történelem

Falak, kapuk: megértem, mint a könyv – beszéltek;
tiltott rovás virul vasbeton testeken;
merő cinizmus, undor: intenek, lenéznek

s a szenteket citálják mind a falra hányva.
Talán ez a jobbik, mert akad szemtelen
meg esztelen és bölcs, ám sehogysem lelek
valós, kemény szatírárt: gúnyt az érvbe szántva.

De felfedeztem itt-ott, néhány majomarcnak
kezük sötét nyomát: mint a késdöfések,
hogyan – „Irtsd a szar cigányt!” árny a múlt ködében,
ne rajzolódj ki többé, itt nincs helye harcnak!

Nekünk a rög – országút. Kit szorított nyakon
igák s a földesúr, hogy feledte régen
a szabadsága ízét s nyelve most is szaros?

Budapest, 2003. április 2.

Nem tudok verset írni

Szerdahelyi Istvánnak

...sehogy sem találom a kezdetet,
legelső szavam megadás, üresnek
látom, ahogy tükrözi lelkemet.

Fáradok, kopogó tollam ütemnek
adja hegyét, majd kikunyerálom
a múzsák kegyét, de csak nem üzennek.

Tördelem ujjaim, talán bánom,
hogy otthagytá a szálkás lapátnyelet,
fáj szemem és a strófát se látom.

Írok, a kép – zavar, torz a képzelet
amely szülte, nem megy a formába
a verssor, a falon nézek egy legyet.

Megpihenek, torkom a vodkára
szavaz, de inség kapar beleimben
és morog egy szeletnyi tortára.

Újra csak írok, izzad kezeimben
a toll és a papír, rajta száraz
gondolatom futna kört, de leintem.

Zúg a fejem s nyomja térdem a lábam,
nem tudok írni... jobb lesz feladni
e próbát, de nem él bennem alázat.

Nyűg ez az írás: ma már lerakni
sehogy sem tudom; kötelez, megkötöz
és nem akarna engem feladni.

Ritka pocsék lett ez a mű! egy ködös
agy elvont kinyilatkoztatása,
rideg, mégis, azzal egészen közös.

Lepergett a tanár oktatása
róla, de stílussal él a világban
s tudja – e vers a szó koptatása.

Kidobjam? vagy a vécébe kivágjam?
a szél szórja szét szavam hamuját?
mit tehetek, hogy magamért kiálljak?

Cirógasd meg a poklod kapuját...

Budapest, 2004. 02. 26.

Zsarunász

Egy kihallgatás anatómiája

I.

...köptem egy jó hegyeset az előtérbe nyúlt
lépcső tetejére; nem érdekelt ki lát:
menni – kell s húz valami: a gyűlöletre szúrt

kékes és vörös harag? avagy talán megint
megkapott a zűrös – ideg: -csinálj hibát,
küldd a francba mindet, anyázd a sok picsát
s rúgj alája, rúgj bele! ami kedved szerint

lenne, elvégre ezek – a sok vitéz, amúgy
játszva s visszaélve lilásruházatuk
adta sok jogával – elütve sok tabut,
tették ugyanezt veled, a mocskosok, csak úgy!

Elhagytam az istenem: életem szerény
és jelentéktelen, ugyan ki lesz tanúm?
Lépj és ne remélj soha! Magad lehetsz remény.

II.

Itt vagyok megintcsak a zárt falak között
hol megsokasodva üt a régi vád-kolonc;
néhány fakabátos a számba öklözött

pár éve: mivel fejem, a sokszor átkozott,
csúnyán lefejelte a hős zsaru talpát
s nyomban elcipeltek, ahogy honi marhát
hurcoltak a bécsiék: a magyart, mert – lopott...

Illetődnöm illene e szent helyütt, ahol
félelembe torzul a gerinc még ma is,
sandít a tekintet, aláz a téglá is:
Ütne, nyomna szeglete... megállj! sosem lakol

meg talán a bátor, egyenruhás paraszt
s nincs jog addig: elveszik! ez az ország akol,
törvénye betűi – kinyomtatott malaszt!

III.

Törtem koponyámat: előkerült sötét
csapdák feneketlen, idomtalan-tömény
aktái alól ügyem? ezért ma – inni kell!

Végre! mert én – adok: adót s zsebem – áfát!...
és ne lopják igazam! igaz: ma félni kell,
mersz élni bután s vakon?! elég! de élni – kell!
Ember, alkosd magad! azért a hiányát,

mind ki ember fia, ne rója föl nekem,
úgyis ellep haragom; a rend szaga genyves
s már elnyel e tégelye; ne fussak-e? vesztek!...
mert most valahára: nyerünk, mi több – nyerek!

s hogy demokrácia van, a szó maga nyerhet...
Ennyit se tekertem a jog fa-csavarján
s megzavart egy csinos, elég fiatal lány.

IV.

Illedelmesen köszön – ahá! nagyon gyanús,
hátha forral valamit! A lift penész szagú.
Épphogy vegetálni megáll a szobákban

és máris odébb halad a gyökre vont, aszalt
napfény; ide jöttem. A lány letesz árva,
szarka-szürke székre s parázs szemem állva,
kérdesz: apja s anyja ki? A szó hasalt bazalt

vállamon s szívemen. Apám neve: József
és anyám: Mária, de én maga Krisztus,
persze mégse lettem! Ügyem felől is tud?
Önt most beidéztem, ezért ide jó lesz

egy kicsit figyelni! Csalás ügye: virtus
lett minálunk ugye s az áldozatok közt,
sajnos, ott van neve. Tanú lesz; ahogy dönt.

V.

Szemben ingott egyet a kép mögött a fal,
légy döng valamerre? az ég saras havat
nyelve tört a föld fele s a kinn – betért belém

és kikívánczik a tűz, ami benn volt;
céklaszín kazán vagyok: a gőz belül megég.
Marhára csatlakozom! ugyan miért kevés
Még mindig a jognak a múltkori szennyfolt?

forgasd meg a malmot! az igazság – kenyér
s három éve éhezem! ilyen pitiáner
ügy miatt kerestetek?! az ostoba: zsáner,
mind bedőlne sorba, de én iszom levét:

mert birka jogán lapul e nép s mire vár el
bárki mást ma tőle? Magamra maradtam;
küzdennem kellene: ne lásd, ha leszarnak!

VI.

Üljön le az istenit! amit maga állít
rám sehogyse tartozik, az ön szava: sántít!
Mit? hogy én leüljek? na nem! sose kértem,

vallatószer ez is; ürít, aki éppen
ebben ül, bilincs töri, leváll keze félig,
úgy az aljára köti...veséje bevérzik,
nem lesz sosem ember!, ezért: soha, érted?

Hogy merészel velem!... a hangja túl magas!
mindjárt idehívatom a munkatársaim
s rögvest bele ültetik! A múltnak árnyait
már hiába rúgom – a lélek elszakad

s mint atommag; hasad: energiám – szabad:
látom, maga; fajmagyar! az a szék is! nem ért?
nem hekust lát az agyam, ahogy szemem, de vért!

VII.

...polgár vagyok, átlag, igaz; nem átlagos!
én majd a halálom után vetek magot
s bár hazám – nem otthonom, az enyémmnek hiszem!

Hát legyen büszke maga, mivel magyar, hiszen
sorsa ellenében emelte fel fejét!
Kétméteres ürge szaval felém s belép
hozzánk, fenyeget hasa; elébem áll, minek?

Ennek magyarázhatom a gömbalakzatot,
csak vonalban marad, a képzelete sziklás
síkját ragya verte, nem élete hitvány:
megkérgesedett feje behatárolt nagyon!

Tán bizony verni akar? azért ma – nem hagyom,
istenem, mik maguk? Az erőszak legyűr.
Bölcs-e túrni mindig? A lélek: űr, de tűz!

VIII.

Végem van! ezért is agyonverik vesém,
arcom és hasamba taposnak! Émelyeg
vérem beleimben, a düh, rohadt penész,

ízesül torkomon; okádni tévelyeg
s nyelvemet gyomorsav emésztí égetőn.
Csak merőn lenéznek; ilyen magas tetőt
ötvenévnnyi munka se bont, de szédeleg

már a vár alapja s a szerkezet rohad.
Nincs bajunk magával! az illeme – hitvány,
kívánnivalót hagy, ahogy maga: mit vár?
Ültek itt e székből a bűnösök sokan

és tanúk, de mindegy: a sorsuk a gyomros:
verték! ártatlan-e? – Ugyan ki? épp olyan!
bűnök: beleestek az ősiibe folyton!

IX.

...s mindezért rengetegen, az utcasarkokon
félre fordulva köpik a cipőtök nyomát
és minden elődötök inas-kezét pofon

s kín jajszava szennyezi; egyelni a téglát:
törvény s ki utánatok, akármi vég okán
sorba lép, kezén a jel: örökli billogát,
ég lemarhatatlanul az emberi vérnász!

Iskolázott az agyuk: ügyelnek is maguk;
ütegük nyomát soha ne keressék, jogász
pláne! verni: szakmai szakértelem, szokás:
presztízstüket élteti. Ezért, ha nincs bajuk,

márpedig sosem lehet: az ügy nyeresre áll
s jön jutalmazása is: a civiltől fosás,
bántó procedúra sor. A jog: haszon, de – árt!

X.

Nem jutottam sehova: süket fülek ültek
görcsre rángó fejeken, ahogy behevültem.
Ébred empátia? nohisz! – nem emberek.

Vissza fogtam magam: a szemükben neszez
már temperamentumuk, a gyűlölet savát
izzadta a fal mesze s gumibotjuk szagát.
Meddig provokáljak? a vége – egyre megy!

s meddig provokálnak: uszít a létük is!
Nem leültetni akar e két közeg, vigyázz!
nem vádol a vádirat, a büntetés: kizárt
s mégis dacom éled. Ugatni végül is

mégse könnyű nekik; utolér kényük is
és haragjuk, érdemes? Amíg variáltam,
nézve „vallomásomat”, aládedikáltam.

XI.

Már a vérnyomásomat a plafon mérte meg,
matt lett a világom: igaz, ha vállalom.
Elköszöntek valakik; a magasból teszek

rátok! kiröhögtetek: -A leghatalmasabb
fegyver, égvilágon – a toll? s kacagtatok!
Ím, hát nesze nektek; a tükrötök vagyok
s nézd meg te is önmagad: a lényed itt ragadt.

És majd ki e versemet elolvasod ötszáz
év múlva, leméred – a tanulságokat:
jobbá nemesülhet-e a barbárokat
izzadó világ sora? Ma csak mocsok: öl s hál...

Gondolatba gondolat akadna s mögöttem
vaskos kapu csattan, elűzte gondomat
kint a lépcső teteje: megint oda köptem...

XII.

...végtelenre nyílik a rövid sétaút:
már taszítva vonzana a sötét árnyalat,
mely kirajzolódik – a lélek útja; új

és mégis az ősi, sziluettjén a rút
rettenet, torz eleve, rohadó árnyalak,
egy, de mégsem önmaga; szökell, de szárnya van,
ordít a pofája s tüze arcomba rúg,

zászlónyi sörénybe takart busa üstök,
átható tekintete koponyámban matat,
farka földön tekereg, ami furcsán halad:
hüllő feje, teste; sziszeg, lecsap, üt, lök

s mindhiába küzdök; elér, a húsa – hús:
vérem égve mérgezi, eszem s belém harap...
villamos riaszt fel; elég, feszült a hús!

XIII.

...kék, ferde tekintet; ez egyre ostobább!
ott a másikon közöny; ez is magyar szokás;
mészfehér pofákon az undor ül – pogány!

gondolat sebes vagyok az öt érzék fokán:
arcok úsznak, állnak elém s oda szúrnak,
hatra; véső, hetedik – a srác haja sértő,
ő meg röhög újra, netán azért köhög...

Metró dörög, elmegy, egy úr inog, zörög
szatyra, késő – beveri, eres keze féltő,
reszket; életet visz: olaj, pici hús, vaj,
bor, kenyér, ételecet, avas dohány nyomát

csontos ujjbegyében... a lelki ingovány
megfog s nem eresz ma el; ökölre font fonák
sérti – piszmogása: ne lásd, eredj tovább...

Budapest, 2002. február 21 – március 26.
Sárközi László

Könnyű versek

Késő őszi dal

A költészet újraérintése – tíz év után

Szürke fák alatt
bolygom hallgatag,
latyak utamon.

Kuporgó bokrok
közt porhó szitál
fojtón, hidegen

s messzi idegen
sötét vizeken
megdermed a tér.

Tűnj el, múlt! Látnom
tépett levelek
részegült táncát

elég! ne bántson!
Ölelj öröklét,
hullj s múlj szenvedély!

Budapest, 1998

Eric Johnsonnak

Akárhogy is utálod az életed,
kapaszkodsz belé, mint a gyermek anyjába;
félénk sakál megmarja a vérebet,
ha küzd egy csöppnyi életért s nem sajátja.
Tökmindegy mi formált ilyenné s hogyan.
Mivel lelked japán, tudnod kell a leckét:
üvöltő, véres, nyáladzó fogsorral
kérges sarkad alá taposni a fejét
a létnek, mint egy macskának; megrúgod,
siratod s nevetve hagyod el. Jól tudod:
életed egy fény-kép; fénysebességgel
száguld az űr végtelen hidegében.

Budapest, 1999. február. 12.

...életerőm lassan...

Horváth Aladárnak

...életerőm lassan a múltba vész:
kincseimet pincemélybe temettem;
ma már bánom s a körmöm csupa vér.

Senki sem ért s egymagam maradok;
asztalomon kártyalapot kevertem:
jövőm láttam, ahogy számkivetetten
tenget a sors; mint hal a szárazon...

Lásd Aladár, cigányként – akarom
már e világot; szabad s ember leszek,
sejtjeim erőműveiben már kereng
atommagja s növekszik, ha hagyom...

...s ha hagyják! hamar elhullhat a toll
kezemből... s gyalázhat, ha majd emleget
mind, aki felrója, hogy még vagyok...

Budapest, 1999. október 5-6

Diákmunka

Dr. Reményi Gézának

...s Reményi Géza szólt: „Remélj! talán
azért tanulsz cigány? – segédnek? – átok!
ha! úri munka; néktek ez ma jár!

Helyed megálld, ma tőletek ezt várom!
nehéz a lét s kevés a lé, habár:
szociális meló, – OK? – nahát!
s megértitek, hogy 1+1 mért három!

Ha bármi volna gondotok is, folyton
elértek itt; a gond se volt akár,
egyetemről jöttök s az ész ma már
becsült! fiúk tehát...” Szívünkbe gondos

tanácsai nem verhetek tanyát,
de gondolatban emlegettük olykor,
pucolva egy rakás, kakás banyát...

Budapest, 1999. Augusztusa

Újévi szonett Faludy Györgynek

Gondolataim szanaszét szaladtak;
épkézláb mondat elő nem került
és megértem mért fázom legbelül,
bár a zord fogak odakint harapnak.

Ablakodhoz mentem s néztem a Dunát,
mely házad lábánál imádkozik
nap mint nap és szinte kínálkozik,
hogyan hátán vigyen az ó év után.

Nem hajózatsz el! biztosan élveznéd
aggodalmadat és ahogy nézlek;
Kharon ladikját tán meg is lékelnéd:

féljen ő Tőled! Mindenek okán
s főképp: megszerettelek és kérlek,
mint barátot; maradj velem soká.

Budapest, Szent István Krt. 2
1998. december 31. – 1999. január 1.

A harag esztétikája

Berkes Erzsébetek ellen

...ó rímek! utálom a hiányod,
nem mintha eddig is szerettem volna...
de ha nem felelsz, nyáron is fázok,

vagy hányok? na mindegy! nem köt a forma,
hiszen e vers nálam szabad versnek
nevezett semmiség, ahol rendnek
nem muszáj lenni, bár – nézőpont dolga.

De lássam csak: erre a szóra
három sorral lejjebb lel-e rímet
tollam, lelkem s agyam? ha nem díszes
'sem baj; lehet bök s rag; rafinált óra,

ha nem tetszik; fulladj a – ...lekvárba
s miként ízlésed – temetésed színes
legyen, de inkább húzzál a – ...bazárba!

Budapest – Érd, 2001. augusztus 23.

A New York-i események margójára

Kinek hazudjak és miért? a létezés szemét hegyén ülök s a lekvár már a számig ér,
hazug világ, nem érdekel a hófehér mosoly; magam vagyok a jambikus igazság:
ezért a helyzetem kiváltságosnak mondhatom – enyém a csúcs! habár a lelkem őrlő szét.
Sokat akarni már sokat tudok; viharban egyensúlyozom, noha taszít a vadság:
kapaszkodom s panaszkodom, de én akartam így? s kifizetem bilincseim nehéz árát
mihelyst a múlt, jelen s jövő benyújtja majd a számla összegét – kitephetik a toll szárát
kezem közül – ha engedem! magaslóról teszek rátok hülyék; nem érdekel a gazság!
Az emberek zabálnak és ürítenek s mivel ürítenek, ezért folyton zabálnak:
hasunk világokat hódít, agyunk – újabb-korú; tibennetek megtestesült a végtelen
s a végtelen, típus-pofákra illő sablonok! nyerő a sápadt és számító értelem,
hatalmas úr a félelem, legyőzheted – szemébe mersz-e nézni önmagad bajának?
Beképzelt agyvelő! szaladj hamar s az édenkert kerubjait pokolra küldd, talán tűrik,
sovány nyakunk hosszú, érdes nyakkendővel dúcolta alá rég a száraz alma ágat
amelyre felkapaszkodott fajunk s a sámli is recseg, pedig a lába stabilnak tűnik.

Érd, 2001. Szeptember 22.

Megtörtént hát...

Megtörtént hát a páli fordulat:
az új nemzedék sehogysem emberi
s hála az égnek – nincs szaporulat.

A munkás baromként sorsát tengeti
s nem érzékeli, ha lenyúzták bőrét,
sandán sunyít, lesi a cipőjét,
akkor se szól, ha a tőke engedi,

a haszon elv, e legnagyobb erény,
mert művész s kultúra – haszontalan,
csak akkor jó, ha eszméssel halad
karonfogva s nyelvtől ragyog a fenék.

Már látom: az ember – ember maradt:
csupán fényre húzták, mert nem volt nehéz,
szennyes lelkének mélyéből – a szart!

Budapest, 2001. október 10.

Mészáros Ilonának

...magyar átok: nem akarsz már soha
elmúlni fejünkről: falevélként
hajigál és taszigál mostoha

sorsom, pedig elrágtam egyébként
fene-harminc meg a két évemet;
keserűség vagyok és szemtelen:
élek s a fedélnélküliség vért

bont, pénztelenül tengve, barátok
zsebeit vizslatom, újból kapok
s nem elég, nem lehet: éppen fagyok
vannak: nyomorú lett ez a város,

ország; üres arcok s aki alkot
ha csupán lelkiileg él gazdagon,
vesztes: kegyelem matracon alszom...

Budapest, 2002. február 5.

Ilona

...látod, most is veled vitathatom
meg utam s életem, szenvedsz... de tudom,
hogy mennyire más vagy s mily' más vagyok.

Folyton zsörtölödsz! túróm, pedig unom,
nagyon gyakran szoktunk találkozni
s kibírhatatlan vagy! kávét hozni,
etetni, szeretni – jó lehetsz, tudod!

Most széken ülök. Mért hogy várlak?
Fázom. Téli szél rázza a fákat.
Hamutáladban cigid. Még nyálas.
Lepedőd gyűrött, látom? avagy látszat?

Gyógyszerszekrénykéden ég a lámpás,
polcokon sok könyved, plüssállatkák, csak
párnád árnya rideg – sötét márvány...

Budapest, 2002. február 20.

...hogy mesterem...

...hogy mesterem házából kirúgott,
vakon botorkáltam sötétedésig:
fények, parlament – valami húzott

oda; a parton Attilát fürkészik:
szimpatikus ifjú pár – oroszok,
megálltam, de mégsem vették zokon,
nem zavarok tán: az alkotást nézik

s a fiú fényképezőgépet vesz ki
táskájából; Who is it? Ejj', mit is
kérd? orosz s angolt sem tudok: this is
a very big Hungarian poetry,

makogom. A lány leül, fogain
mosoly s keze simít egy másodpercig
a bronz ernyedten csüngő ujjain...

Budapest, 2002. május 23-25.

Egy limerick

Volt egy miniszter, úgy hívták – Bokros
becsomagolta nekünk a poklot:
a nép fogyott, kopaszodott
míg ő hízott, tollasodott.
Úgy tennék már a sírjára csokrot!

Budapest, 2003.

Renegát tollnok

Hangja bűg s bereng a
bő tokája,
rég nem ír, de csattog
kő-bokája.

Budapest, 2003

Számvetés

Leéltem már az életem felét
s nem írtam még olyat, mely igazolná
létem: művem ki nem sarjadt vetés.

Nincs hasznom. Egy munkáslét kirabolná
lelkem. Megértést várnok – nem szabad.
Csak alkotok s minden egyes szavam
papírosokra lerótt kis adósság;

gyerekes kézírásom van és ügyetlen,
tollam tucatnyi, törött tarka toll
s tudom, egyszer megírom azt a sort
velük, amelyért egykor megszülettem.

Mások?... magamra vagyok féltékeny;
rossz műveim kidobtam, eltűzeltem.
Sárgává sápad minden fényképem.

Budapest, 2004. március. 6.

Kérelem a miniszterelnökhöz

Gyurcsány Ferencnek

...hajamon és ruhámon az út pora;
messzire futok... s onnan eredek,
hová nem menne jószántából soha.

Külsőm kissé kopott – megtehetem;
büszkeségem egyetlen s legjobb ruhám,
a gúnyos pillantást fel se veszem.

Kávéztam költőkkel, kutattam kukát
és ha nyugovóra tértem, a hold
fénye simult rám takaróként puhán.

Néha iszom – szeretem a csapolt,
aranyló sört, a bort is, ha üveges:
tisztábban látom e nyüzsgő akolt.

Aki vagyok, azért meg nem süvegel
soha senki – ma még, de létezem
és utamon megérett az üzenet.

Ezért levelem szerény kérelem:
önhöz – könyvkiadásra – némi pénzért
folyamodnék, nincs bennem félelem;

támogatást a verseimre végképp
csak akkor és csak úgy adjon főleg,
hogyha megütik a legnagyobb mércét!

Más esetben tekintsen el tőle.

Budapest, 2004. Október 7
Sárközi László

Hexameterek

*Tóth Lászlónak ajánlom ezt a ciklust.
Soha nem fogsz érteni engem.*

Hajnalszonett

Mészáros Ilonának

...lassan múlik az este, alátemetődik az aszfalt
harmata, páragomollyal játszik az ágon a szellő.
Felhő árnya sötétlik az égre: esőt hoz a hajnal
s arcra borultan szunnyad elázva a kába tekergő.

Piszkos rongya kinőve, alig fedi; reszket a nyirkos
gyilkos bokrok alá ledobott szivacson gebe teste.
sebzett kézfeje, tarkoponyája s a homloka csillog,
szitkot vinnyog a bajsza alatt, lila szája; szederjes.

Áporodott köd leple körülveszi: légy a koporsót,
hitveseként ölel át karjával egy éteri korsót
s bortól mámoros aggyal a köznapi gond elenyészik.

Nézi-e kései órán bárki a hold hideg ívét,
látja a vértelen arcon játszani végzete színét
s szívét nyomja-e? mert dobolása nem érhet az égig...

Budapest, 2000. augusztus 10.

...gazdag most ez az ország...

...gazdag most ez az ország; cifrább lett a szegénység,
gömbölyded fenekünkön méregdrága a nadrág
s lelkünkben gyökeret vert, germánmód a kevélység.

Kurvák lesznek a srácok, durvák lettek a lányok;
pénzben mérik az embert, szépség már csak a nagyság,
irtózzák, aki csóró, becsmérlik; „csupa szarság”,
orcátlan leleménység formálják e világot.

Bűnös mind, aki itt él! eltompult a gyalázat:
hullák háta a lépcső s fejlődjön – csak a gazdag?
munkások – nagy a gondjuk; gyomrukban van a maszlag,
madzag kell derekukra: húz, fog s tartja a hátat!

Ochlokrácia lettünk, tán új szó fületeknek
s tompán döng fejetekben? megkéstünk; sok a vadkan
s így mást még mit üzenjek? Nyaljátok ki a seggem...

Budapest, 2002.április 8.

Egy disztichon Faludy Györgynek

Száll az időm, ha veled lehetek, de e messzire tűnő
alkony a múltba merül életed árnyai közt.

Egy hexameter

Addig vesd el az életedet, míg bírod erővel!

Egysoros asszociáció

Hogyha hazámról írok, mért hogy a szar jut eszembe?

Költészet

Szonettkoszorú

I.

...toll hegye rebben – a kezdetek egybefonódnak a véggel;
életet adsz ma a gondolatoknak; a szó a hatalmad,
kételyek állnak utadba, de szellemed álmokat érlel:

égre tekintve, talán a talajt nem is érzi a talpad,
lelked a távoli tájra tekint, nem a földi javakra:
gyakran elúszik előtted a pompa – de mintha harapna;
halkan eloldalazol s belerúgód a porba a sarkad.

Megfog a szélben a fák levelének aszott csevegése,
érezed a kőben az életerőt, a humuszt a virágban,
nyárban a tél erejét s ami múlik – a forma a sárban;
és ami tart: anyagában atomja örök remegése...

Éjjeled egybemosódik; a hajnala sem lel az ágyban,
várva a múzsa mosolyt s valahogy fura-ferde a képe
s végre lehajtod az arcodat: egymagad állsz a világban.

II.

S végre lehajtod az arcodat: egymagad állsz a világban
vágva virágra, akármire, bárkire: üljön öledbe
kedvesen, ám de a vers: az alázat, ezért koponyádban

sátrat emelnek a gondok; a gombod a nincs, gatyá esne
verve a port s kiröhögve se vékony a bőr a pofádon:
rántod a vállad; ugyan mit akartok? a mester a páston
én vagyok! és a ruhád, ha szegényes is – élvezet, eszme.

Este, hogy eljön a perc s a papírosok új hada várat
s vázat akarna a műnek: a tiszta igazra a kényszer
hétszer is elviszi tolladat: állati! – vonz a középszer:
s lényeged örli a fintora – gyűlölöd érte hazádat!

Fárad a tinta, hamar tovatűnik a gondola; ésszel
érvel az elme, de lusta folyón ki nem állod a bátrat...
vágjad a napra tekint s ha elérheted: egy vagy az éjjel.

III.

Vágyad a napra tekint s ha elérheted: egy vagy az éjjel
érzed a ritmusokat, de a homlokod izzad; a vérrel
képedet elmaszatozja kezed s lehidalna a kedved:

szertelenül sorakoznak a verssorok: éled a lába;
gyáva ki engedi lógni s akárhogyan illeti segged,
persze a talpa felével, elásva – kiásod a vermed.
Tervedet összecsavarja a forma: szakadna anyába

ferde menet; beletörsz – merev ám a selejt s ha kacagna...
adva alapja: tudatlan ugatja, faragja, magában
állva se állja helyét: rabigát makog és zavarában;
trágya a szó: – hol a zord meg a mord bizony összeakadna...

Labda a gyomrod: ökölbe szorul; nem elég csak elégni
s élni a kínai lírai kínjait: írva megérni;
méred a verssorod – eltemetődöl a vers anyagában!

IV.

Méred a verssorod – eltemetődöl a vers anyagában;
mában, a holnaputánban: a múlt sosem izgat: eloltja
gyorsan a holnap a szomjad; aládtesz a köznapi gondja.

És van az úgy, hogy a gondolat elszalad: ülsz a szobában
hátha az ihlet a lelkedet átalakítja, de szenved
benned a szó, alakulna, de nem megy a strófa... a terhed
terjed – elolvad a Buddha szobor mohazöld mosolyában.

Cetlire írt benyomásaidat cipeled zsebeidben,
kincsed a tollad, a tinta, papírosod és a hiánya
frászkarikákat okoz, ha ne adj' valahogy jön a fránya
áramutés, de hiába, ha megfagy a vér szemeidben!

Ingerel, untat a képmutatás, a barokk a kukádban
várja a véget; a szépmutatás – idegen: ha a vágya
várna – ereszd el! a lényeket írd s igaz éled a sárban!

V.

Várna – ereszd el! a lényeket írd s igaz éled a sárban;
drága az élet; a pénzed a mézed – alig van! a szádat
bánatod elkeseríti: lehiggyad az íz a pohárban.

Élve kevésre becsülnek – elélsz: a kenyér hasa zsíros;
csillog a tepsi, harang a fazék s ma se dünnyög a lábas.
Több fizetést, ha akarsz – belegörnyed időd meg a hátad
és az örökhagyatékodat elveszi s elnyeli sírod...

Senki nem érti a tetteid – elmenekülsz, a szemedben
rejtve a nyárteli álmok az őszre ütöttek, a télre,
félre sodornak a kések, az átlagos emberi... délre
végleg alázuhan ifjan a nap s belepusztul a lelked!

Tudd, mit akarsz, hogyan és mi a célja; ne ülj a mocsárban
már, ha nem állod a büzt s hogy a kulcs nyele fordul a zárban:
árva világod elosztja az ősz: nyomokat hagy a nyárban.

VI.

Macuo Bashonak

Árva világod elosztja az ősz: nyomokat hagy a nyárban
sárga a táj, de a bokrok alatt tücsök éneke hallik,
alszik a fűzfa, magányosan int neki tükre a sárban.

Lágyan esik le, felolvad a nyelvemen; éteri ízek,
íme az égi s a véges. Ugyancsak a semmibe hajlik.
Zajlik a víz, aromás tea; jégsvirom illata habzik:
tarts ki! hiszen pici korty csak a tél, noha fájdul a szíved.

Sarjad a zsenge vetés, valahol csalogány szava szárnyal
s áztam – a bőrömig! és a varangy? hasal: ágya a bánat.
Lábaim állnak: az utca kövén lila orgona szárad,
száll a tücsök – ni! de röpké a röpte! csak éjszaka szájal.

Gömbök a porban: a fecskeraj álmai megtörik árnyam,
szánjad a nap sugarát; felemészti a távoli tájat,
bátran előre haladsz, hova fény sose hull, csak az ágak.

VII.

Bátran előre haladsz, hova fény sose hull, csak az ágak;
élsz, noha névtelenül, megemésztik erőd s kinevetted
annyira! Mért hiszed azt, hogy az Úr keze fogja bokádat?

Környezeted befolyásol; élélnék a hétközi szinten,
írhatod éjjeled, egyre megy életed és ami reggel
megmarad – elviszed, eltakarod. Laza munkahelyeddel
kapcsolatod; csupa vers az a gyár... s ha zavarna tekintet:

visszavonulsz. Aki ismer, azaz – hiszi, ismer egészen,
véli, hogy egy vagy a többi között, ki időt mulat ennyi
szóra; minek? hiszen úgysem ad érte ma senki sem enni!
Verseidet, ha kemények, alig veszik; állj ki tevékeny

önmagadért! Hagyományt alapít, de a régi haragja:
foglya a toll, sosem értheti anyja, nem értheti senki,
semmibe elveti, bárkivel ütközik elvei kardja!

VIII.

Semmibe elveti, bárkivel ütközik elvei kardja,
nyugtalan, önkeze gátjait eltöri, megtöri zúgva
élete átlagos útjait; álmai, korszaka nagyra

készítetik, élteti; megfeszül állati ösztöne húrja
s pengeti; emberi érzélem, értelem égeti, tartja.
Mestere – mindene, művei érlelik, ihleti, hajtja,
könyveit élvezi: változik általa jelleme útja.

Nézete képtelen, önfeje elviszi bárhova, léte
városi értelem, éktelen indulat éjhideg alja;
ostoba koldusa hergeli s elnyeli tízezer akna.
(Úttalan életek intenek: állani illene! vége,

oktalan eltelik élete; megveti, semmire adja,
elveri, kergeti álmait ...) Utcai szelleme, vére;
egymaga támasza: önmaga istene, önmaga apja!

IX.

Egymaga támasza: önmaga istene, önmaga apja
s nincsen idő: a barátait elhanyagolja, magába
fordul; eléri a válaszokat, de magány a jutalma

bár nem akarja, de nem lehet ingatag. Indulatába
gondolatok települnek, elégnek. A szelleme néha
megköti, formaköré kalapálja: a kútban a béka
egy nagyot ugrik, a kút pereméig elér s a világba...

Néha a toll nem is érzi a szó erejét, ül a téma...
...lopj, ha muszáj, de a rímet, a sort a tulaj se akarja
rád bizonyítani; átalakítod, a szót betakarja
versed; a sorba simul. S jön a szemtelen, elcseni – léha!

pont a tiédet?... A szén beleszánthat a vasba: alapja
s ötvözi, ám ha sok, elridegülhet az ihlet, a véna...
más utakon keresed s igazát nem a módszere adja.

X.

Más utakon keresed s igazát nem a módszere adja:
mind, ami szép – rezonál tudatodban. Az ösztön, a lélek
gyermeki s ingatag; elszakad: ifjan a vér a kalandra

bármikor ugrik. A társadalom toleráns, az a nézet;
élje magát ki az ember, amíg lehet, úgyis eléri
végzete: házasodik. Gyereket nevel és fizetési
gondjai lesznek, öregszik, eléri az ágyban a véget...

Fog tudatod s tavaszod megidézi az egyszeri élet;
vágyod, amit sose, mint aki csak padon ült s szeme színe
nézte a lányt: piros arca, csodás fara! combjai íve
dallamosak. Hatökör, hiszen erre se robban a vére!

Mert ami és aki szép, az a szívzsineged maga tartja,
fogja erősen a tested, a lelkedet is neki kéne...
vonz pokol, ég, de nem érsz se emitt, se amott soha partra.

XI.

Vonz pokol, ég, de nem érsz se emitt, se amott soha partra;
görcs ez a lét, a papír hasa izzik az éjjel a fényben,
táncol a lámpa, ha fáj fejed, úgy az – a versnek a hantja...

Mert nagy a tét: ez a szó? az a jó? ez ad, ám az a mély. S egy
elv: az a szép, ha a szó ül, az ám! hisz a jobb – üt! A nyers sem
megy, de ha rossz lesz a rím – dög a sor meg a mű, de ha fest, fed
majd az a szó! Ma a rend nem a rím, de a vers: vas, a férc – nem!

Éld meg a szót, mit a csend meg a gond szül, a lesz vagy a nincs s hol
fagy ma a föld, fogy az ég, egy a hold meg a táj, mit a sás fon
át, min az éj ül, a fán sem a törzs, de mi él – csak az ág. Nos,
mért van ez így, hogy a szép s nem a torz ma a jel min a giccs fog?

Végül is írd te poéta, ne vélje a toll idegennek
pont a szabályokat: értsd, hogy a mű legyen ép s mire piszkos,
vad, darabos szavaid lenyessed, türelem szigeted lesz.

XII.

Vad, darabos szavaid lenyessed, türelem szigeted lesz
hol követed napodat; csakugyan magasan csavarog ma;
nagy feladat köveit viseled s nehezen cipeled fel.

Sok kalapos kritikus szimatol, dühödet lenyeled – nem
baj; kidobod: tipikus matador – szavakon lovagol, ha
lel valamit; megakad, lehajol, tapogat s – csomagol. Ma
sem szereted – tudatuk monoton s beteges tehenet fej...

...nem tagadom: valahogy konokul kaparok, nehezen megy
s nagy köröket szaladok, kutatok, hazudok s kiteszem vagy
sem, porolom s csatolom: szekerem kitolom s hidegen hagy
hogy sivatag kövein s folyamok vizein felelek meg!

Nagy mocsaras talajon hegyeket nevelek mihamar, ha
nem tehetem; kilököm soraim s parazsat keverek fel...
vagy hamujuk leperreg s megülik nevedet, betakar ma.

XIII.

Vagy hamujuk lepereg s megülik nevedet, betakar ma rétege; mennyi elég, mire végleg a földbe helyeznek? Nem szabad újra születni a földön! a kín nem a karma,

égnek a percek, a sorsodat érzi az ösztönöd egyre...
s mint az eső: csepereg, lepereg s tudatok telepednek minden egyes pici cseppre, ha csobban a tény, de felednek; túl sok a gond, ami most veled él s a jövő – ide messze...

Készül a vers, de tanulni belőle ma sem lehetetlen: szép az az út, mi gyomos, hol az árok a sár szövetében áll, amiként a papír feketül be az ész szövegéhez újrateremtve a szót, de a súlya alatt sose szenved.

Egy lehet így csak a toll, mi fölött ne legyen soha nézet sem közügy, állami érdek, uras hivatal s ugye pedzed; műveidet nem az életed írta, de téged a versek...

XIV.

Műveidet nem az életed írta, de téged a versek...
és te nekik neved adva szövetkezel újra meg újra s egyszer a párka-fonál fonatán a pokolra vezetnek...

általad élnek, ahogy te is általuk élsz, letagadhat mind szeretőd, a hazád vagy a korszakod, ők sose fognak s majd – ami úz, ami éltet, elejt, felemel – sorakozhat egyszer a polcokon és szavaikkal előre mutatnak.

Nincs bizonyos, de a perc pereg, elfogy; a még teli kútja majd kimerül s te hiába eresztet a vödröt a mélybe, húzod a láncot, erőlteted és – iszapot hoz a fényre, szomjazol; ennyi dukált s amit adtak az útra,

bármilyen áron is, ám kamatoznia kell – nyereséggel vagy köteles ma tökélyre elérni, szilánk se maradhat: ...toll hegye rebben – a kezdetek egybefonódnak a véggel.

Mesterszonett

...toll hegye rebben – a kezdetek egybefonódnak a véggel
s végre lehajtod az arcodat: egymagad állsz a világban,
vágyad a napra tekint s ha elérheted: egy vagy az éjjel.

Méred a verssorod – eltemetődöl a vers anyagában:
várna – ereszd el! a lényeket írd s igaz éled a sárban;
árva világod elosztja az ősz: nyomokat hagy a nyárban,
bátran előre haladsz, hova fény sose hull, csak az ágak.

Semmibe elveti, bárkivel ütközik elvei kardja
egymaga támasza: önmaga istene, önmaga apja,
más utakon keresed s igazát nem a módszere adja;
vonz pokol, ég, de nem érsz se emitt, se amott soha partra.

Vad, darabos szavaid lenyessed, türelem szigeted lesz,
vagy hamujuk lepereg s megülik nevedet, betakar ma;
műveidet nem az életed írta, de téged a versek...

Budapest, 2000. október 27 – 2002. április 23.
Sárközi László

Örökké tartó búbanat

*Vörös Csabának és
Édesanyámnak: Máriának*

Budapest, 2001. október 13 – 14.

I.

Tizennégy évvel ezelőtt jártam
itt utoljára, csak két napig bírtam
köztük, aztán majd' egy hétig bántam

hazaérve s az undortól már sírtam;
többé soha feléjük sem nézek,
fogadkoztam kamaszfejjel; vérem
nem az övék – ezt rögtön visszaszívtam,

hiszen lélekben mégis egyek vagyunk:
nem tagadhatom, nem is akarom;
arcom és szemem részük valahol,
az marad, míg élünk, míg meg nem halunk

s földben a kő illata nem érzik;
addig – kiválok, húsig kaparom
sebem s nem szívem, de tollam vérzik.

II.

Elindultam s vittem a barátom;
cigánytelepet még képen sem látott,
a szélén megállt, feje hátravágott,
mint akit ököllel ütnek szájon.

Vajon mit vártam? minden a régi:
félíg romos putrik, lelakott kéglík
váltják egymást, kormos zsír feketéllík
s fénylik falakon; kezdettől – végig...

Szakadékba lők az ősi aroma:
régi képek hulltak elém sorban,
fülembé rúgja rengeteg adoma

csizmája vasalt sarkát... de gyorsan
leküzdtek és cipőnkön az út pora
része az atomkori nyomornak.

III.

Pucér kölykök játszanak az utcán,
napsütötte bőrük mosdóvíz után
kiáltozik s ők sem hallják; pulykát,
macskát édesgetnek, csibét és kutyát:
s mint játszótársaik – aképp’ tiszták.
Szemtelen szemük, orrukból békaláb
lóg, kézfejük elkeni, de hitvány
e zsebkendő, ében hajuk egy madár
fészke, nyelvük trágár és őszinte
s két nyelven is káromkodnak. Megnézik
a vendégeket, kérdik s már vitte
hírünk az egyik: az idegent félik
sovány csontjaitokban a gének
s ennek köszönhetem tán, hogy élek.

IV.

Elénk perdült egy potrohos asszony,
méteres szagát maga előtt tolta,
legyek rajozzák, mintha halott volna;
-„Tiszta apja! anyád meg ne basszon!”

Herpeszes száját a képemre nyomta,
udvarába kísért, barátom – vont,
erjedt kutyakula és macska mocska

tespedt békés egymás mellett s a szoba
alig volt különb az udvarnál, noha
mindig söprik, de nem látszik a nyoma:

rokonságom sok s éli a zenét
s mert szeretni szeret – ezért szapora:
minden vályogház – szerelem temploma
s ki ölelni nem tud, az kinek él?

V.

Családi tablók a szobák falán
a vallás képei közt elhelyezve:
szeretteiket védik így talán

s ez mindig szép volt, mert csak így lehet:
hittek, mikor mindenki elfeledte
Krisztust, Pál apostolt s a szenteket.

Rikító színű s élénk mintázat
minden: a fal, a padló, minden ruha,
bútor, a takaró pirosan puha
s a hangzavar, mely tölti a házat.

Kávét kapunk s nem akarjuk látni
az ott ragadt koszt a csésze oldalán,
vagy hogy néném milyen párnát tolt alám;
megérkeztem s nincsen időm várni!

VI.

Tyúkot nyakaztak a fürdőszoba
helyén: begyújtották a gázt, feltették
a lábast s főtt öregkora tora,
zöldséget kértek s nagyra szeletelték.
Tésztát gyúrtak; galuskát szaggattak
és látom: kezük nem a naptól sötét,
társam megsápadt, de a haragnak
mihaszna; koszos az asztal, a kötény
s lázrázta ajka rémisztőt görbült,
zöld szeme nagyobb lett, mint egy kistányér
és gyomrunkban a semmi megpördült,
csak mosolyogtam, de úgy, mintha fájnék.
Finom lett; a repetát is kértük,
sajnáltuk, hogy a készítést néztük.

VII.

Kicsit később, egy másik nagynéném;
Tudj' isten mennyi van a családomban,
beviharzott, pont' az ebéd végén,

csak úgy pörgött nyelve, mellém ült nyomban,
bajuszos száját számra tukmálta
s az asztalon jóskártyát vetett sorban:

kezemet a kezében gusztálva
jósolt levelet, lelki betegséget,
tenyerem vonalait furcsállva

látott fájdalmat s kilencvenhét évet,
melyet e földön vert a nyakamba
Teremtőm, fenenagy szeretetében,

hogyan magányos magányom maradna
majd velem, noha kardba rohanna.

VIII.

Mivel érdekelt a többi rokon,
az útra kísérőt kérünk és kapunk,
egy kissé elhagytuk; nekünk nincs szagunk,
és főleg: a lábunk nem tántorog.

Sárga lábán szétszakadt a szandál,
újságpapírból csavart cigarettát,
nagyot hunyorog, vélem – talán nem lát?
szipog s egy falra kicsapja taknyát...

bennünk rögtön fejre állt az ütő,
jéggé vált a fény s elhervadt az árnyék
és azt kívántam: bár messzire járnék
sőt rohannék, míg bírja a tüdő...

De rám ült időm s ellenem dolgozik;
küldetésem hív s ő gondolkodik!

IX.

Sosem látott húgom – repült felém,
vagy nővérem? eldöntenem nehéz.

Majd lassan eltolt s úgy gyönyörködött
bennem, letörtem: sokat köhög s köpött.

Gyermekei mögé takarództak,
itt még a kutyák is vakaródnak!

A férje – részeg, rokonai: szintúgy,
elkel majd a víz; udvaron a kis kút.

-,Látom, van egy kukoricagóréd!
Francot! ott lakunk! Mióta? Jó rég.”

Szürke köpenyét a nap felöltötte,
és a fáradtság testünk megőrölte.

S lélekben oly’ messze távolodtam;
a Göncöl rúdját megroppantottam!

X.

A gombákat az erdőtől szedték,
a paprikát honnan? jobb, ha nem tudom,
kormos lábasban összekeverték
némi avas zsírral, legyek és szutyok
illusztris társaságával együtt;
főzték s tálalták – elment a kedvünk.

„Majd’ szétfeszülök, sürgős a dolgom,
muzáj elintéznem: kínoz folyton
mióta itt vagyok, merre a mosdó?”
Csatorna – nincs, civilizáció
csak a szomszédban él, nagy garra sodró
lendülete a – gravitáció:

vécét vezérel: kerüld s lehetőleg
rá se nézz! – menten tetanuszt kapsz tőle!

XI.

Ropogós, friss-tiszta az ágyneműnk,
ám párnánk mellett egy zsák krumpli rohad,
gennyes bűzével földhöz vág egy lovat,
barátom zokog, széthasad fejünk;

gyorsan lelécelünk – lábujjhegyen,
utcán tántorgunk, én a reggelt várom
amiért ide jöttem s amelyen
harminckét év után végre meglátom
s szívembe véshetem azt a helyet,
ahol az nyugszik, aki sose látott

kamaszodni és felnőtté válni,
akit sose láttam; miattam lopott
s börtönben pusztult fiatalon, holott
szerették: jöttem köröm lezárni.

XII.

Sebekkel teli út visz a temetőig,
a szőlőtőkéken túlérett a termés,
kecske és juh legel a város mezőin,
szellő száll a tarlón; aratás volt nemrég.
Némelyik hant fölött mintha lenne ugar:
úgy felverte a gaz – a kőt áttörni kész,
mellette egy kriptá; a család nem fukar
s egyként zúg a sírok fái az ősi szél.
A parcellák között nem látom a számot,
valaki elkísért; ismerte köreink,
de az adatokat ő sem tartja számon;
ösztön irányítja, ahogyan őseink
lépteivel tette vagy ezer határon;
nagyvégre megállt s egy névtelen köre int...

XIII.

...elvadultnak s törékenynek láttam;
nemigen jártak itt egy esztendeje,
„Anyád itt pihen”. Nem épp’; azt vártam,

hogy farkasszemét néz egy lepke szeme
velem – a sors rossz forgatókönyve;
hol a múlás szép s nem veszi körbe
a hálátlan utókor zöld erdeje.

Elvileg valamit éreznem kéne
s mint e megkopott kő – olyan vagyok,
lecsökkent, de mégis megállt nagyon
köztünk a távolság s hallgat a vérem:

e földben nem s bennem sem hagysz nyomot,
mindketten elkéstünk és időnk – véges...
De lehajoltam s téptem a gyomot.

XIV.

Meddig tartasz így, nyomorult élet?
a cigányok álma semmivé lesz
míg életért koldul s a világ rideg,

vagy inkább az ember, mely csupa ideg,
kisebb gondja nagyobb a másénál;
szomszédja hátán a nyomor sétál
s ha nézi, agyát kirázza a hideg;

hisz’ a putrik közt sem másképp’ kel a nap
s fényénél a félbehagyott házak
egy szebb kort ígértek s ma búbánat
száz foga rágja a nem vakolt falat,

egymásból élnek, senki meg nem marad;
gyűlölködnek s mégis – összejönnek:
nem jó egyedül, mert összetörnek.

XV.

Visszatértem, ahová erővel
rendőrök ragadtak kisgyermekfejjel,
hontalan ott, otthontalan fővel

itt s a kettő között nincs már semmi.
Tudást szívtam, ha nem is anyatejjel;
gyökerem elfonnyadt, semmim se kedves
és ez ellen nem tudok mit tenni.

Mindenem elvették s én cserébe
mindent elvetek: Szaturnusszá válok;
vérét felfaló istenné és vágyom
a világra, de szállnék az éjbe,

oda, hol igaz barátok várnak
s a lét labirintusán kísérve
végig – szerettek s mellettem jártak.